

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce: RETERITORIALIZACE ZÁPADOUKRAJINSKÉHO POHRANIČÍ.

PŘÍPADOVÁ STUDIE LVOVSKÉ OBLASTI.

Autor práce: Bc. Alexandra Seidlová

1. Obsah práce

Cíle, výzkumné otázky, hypotézy (*přiměřenost cílů, geografický charakter a relevance cílů, teoretické podložení hypotéz aj.*)

Téma považuji za velmi aktuální a nosné vzhledem k geopolitickým konsekvencím daného regionu, ale také s ohledem na potenciální kandidatura Ukrajiny na členství v Evropské Unii. Práce je zasazena i do širších prostorových a funkčních souvislostí vzhledem ke globalizace a procesu evropské integrace, všímá si významu hranic a jejich postavení ve vědě i každodenním životě. DP se snaží zodpovědět na dvě základní otázky – 1) Jak hranice ovlivňuje socioekonomický rozvoj pohraničních regionů? a 2) Je hraniční efekt pro pohraničí stimulační nebo limitující? Cíle považuji za přiměřené a hypotézy za teoreticky podložené. To se týká i zásadní hypotézy - Je západoukrajinské pohraničí reteritorializováno, resp. dochází zde k mazání či spíše multiplikaci hranic? Zvláště oceňuji sledování tématu a speciálně ovlivnění přítomností hranice na třech hierarchických úrovních: nadnárodní (a národní), regionální a lokální.

Práce s literaturou (*teoretické ukotvení práce, diskuse a kritické zhodnocení literatury aj.*)

Teoretický přístup se zaměřuje zejména na politické prostředí, jímž jsou přeshraniční aktivity determinovány. Velmi obsáhlé jsou i historické charakteristiky sociálněgeografických procesů. Této širší záběru odpovídá i velice četná a zejména reprezentativní literatura na 6 stránkách textu, převážně zahraniční provenience. Velká pozornost je věnována zejména přístupům ke studiu hranic. Oceňuji diskuzi s literaturou, ale i snahu po jejím hodnocení.

Metodika práce (*vhodnost aplikovaných metod, kvalita a vhodnost použitých dat aj.*)

Velice dobře je prezentována a aplikována metodika práce, snažící se o kombinaci kvalitativních a kvantitativních metod, která byla použita pro empirická potvrzení či vyvrácení hypotéz a výzkumných otázek. Oceňuji aplikace PPP přístupu na lokální měřítkovou úroveň, ale i diskuzi k rozhovorům, jejichž cílem bylo zejména odhalit charakter vnímání hranic a přeshraniční spolupráce. Týká se to např. počtu respondentů, otázek náhodného výběru aj. Autorka rovněž upozorňuje na použití metody výběru respondentů na základě dostupnosti, který zpochybňuje reprezentativnost vzorku, podobně výběr může být ovlivněn i subjektivitou tazatele. Je proto jenom dobře, že si autorka limity aplikovaných metodik plně uvědomuje.

Analytická část práce (*správnost a interpretace výsledků, detailnost, struktura a provázanost analýzy*)

Analytická část je velmi obsáhlá a snaží se zargumentovat a odhalit základní disproporce a vývojové trendy sledovaného území. K této části mám několik připomínek. Kap. „Charakteristika zájmového území“ je členěna dosti atypicky a není v souladu s postupem při geografickém hodnocení regionů. Součástí geografie jsou nejen přírodní podmínky, ale i historické souvislosti, obyvatelstvo, hospodářství a prostorová diferenciaci. Obdobné členění se bohužel objevuje i ve Wikipedii. Je třeba vysvětlit větu na str. 35 - „Lvovská oblast disponuje zejména palivovými a energetickými zdroji, které jsou uloženy nejvíce v oblasti Červonohradu a Drohobyči. 41,6 % tvoří ropa, zemní plyn, černé a hnědé uhlí, rašelina; 34,9 % nerostných surovin se skládá ze stavebních materiálů, 19,5 % zaujímá podzemní voda“. Podobně na stejné straně „Lvovská oblast vykazuje v porovnání se sousedními oblastmi relativní ekonomický růst. Jen mezi lety 2005-2013 se HDP produkované regionem dvojnásobně zvýšilo ....“. To je patrně nereálné. Podobné vysvětlení postrádám na str. 56 „Na 15,7 % ukrajinské populace v regionu připadá 11,3 % HDP. Zejména Lvovská a Ivano-Frankovská oblast zaznamenává vysoký růst HDP (viz graf 2) – z tohoto grafu to však nezjistíme. Geograf by neměl uvádět např. počty obyvatel na 1 člověka. Otázku mám i k formulaci „otec geografie“.

Závěry práce (odpovědi na výzkumné otázky, zasazení závěrů do širšího kontextu výzkumu aj.)

Závěry patří k nejsilnější části práce a jsou zasazeny do širšího kontextu výzkumu a souvislostí. Ke kvalitě závěru přispívají i shrnutí, kterými jsou ukončeny jednotlivé kapitoly práce. Autorce se podařilo prokázat, že jednou z hlavních příčin složitého vývoje ukrajinských zahraničních vztahů je vnitřní kulturní, sociální, ekonomická a zejména politická heterogenita státu, pramení z odlišného historického vývoje.

2. Formální náležitosti práce (zatrhněte Vaši volbu)

Formální úprava: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Stylistická úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Citační úroveň: výborná / velmi dobrá / dobrá / nevyhovující

Komentář (vč. kvality grafiky, (ne)přiměřenosti délky práce aj.)

Stylistická a grafická stránka je na velmi vysoké úrovni. Velice oceňuji ilustrativní fotografie autorky, které práci velice vhodně doprovázejí.

3. Souhrn

Celkové zhodnocení práce (vč. přínosů práce, provázanosti teoretické a analytické části aj.)

Diplomová práce, zabývající se zejména efektem externí hranice Evropské Unie v pohraničních regionech Lvovské oblasti a efektivitou evropské integrační politiky v polsko-ukrajinském pohraničí, považuji za velmi kvalitní. Je zde skryto obrovské množství práce a autorka zde demonstrovuje poznatky získané během studia. Velmi dobře je zpracována teoretická a metodologická část, kde oceňuji i aplikaci metod snažící se kombinovat kvalitativní a kvantitativní přístupy. Zdařilé jsou rovněž závěrečné části, kde se autorka pokouší syntetizovat v ilustrativní podobě získané poznatky.

Předloženou práci **doporučuji / nedoporučuji** k obhajobě. (zatrhněte Vaši volbu)

Otázky k obhajobě

Pokuste se nalézt v Evropě analogické území s obdobnými charakteristikami, pro které by bylo možné zpracovat srovnatelnou případovou studii a volbu zdůvodněte.

Datum: 14. 8. 2018

Autor posudku: Doc. RNDr. Jiří Anděl, CSc.

Podpis:

